

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

17 JUIN 1952.

17 JUNI 1952.

PROJET DE LOI

modifiant les lois sur l'enseignement moyen
coordonnées
par l'arrêté du Régent du 31 décembre 1949.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wetten op het middelbaar
onderwijs gecoördineerd
bij besluit van de Regent van 31 December 1949.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE (1),
PAR M. du BUS de WARNAFFE.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR HET
OPENBAAR ONDERWIJS (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER du BUS de WARNAFFE.

MESDAMES, MESSIEURS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

Le projet a été adopté par 10 voix contre 7 et sans débats, certains membres s'étant réservé d'exposer en séance publique les raisons de leur opposition à des dispositions législatives tendant à l'égalité entre l'enseignement libre et l'enseignement officiel, et constituant à leurs yeux une agression caractérisée contre ce dernier.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité sauf deux abstentions.

Le Rapporteur,
C. du BUS de WARNAFFE.

Le Président,
H. HEYMAN.

Het ontwerp werd goedgekeurd met 10 tegen 7 stemmen en zonder bespreking. Sommige leden hebben zich het recht voorbehouden om in openbare vergadering de redenen uiteen te zetten van hun verzet tegen wetgevende bepalingen strekkende tot gelijkstelling van het vrij en het openbaar onderwijs en die huns inziens een kennelijke aanslag tegen dit laatste uitmaken.

Dit verslag werd goedgekeurd met eenparigheid van stemmen en 2 onthoudingen.

De Verslaggever,
C. du BUS de WARNAFFE.

De Voorzitter,
H. HEYMAN.

(1) Composition de la Commission: M. Heyman, président; M. Berghmans, M^{me} Craeybeckx-Orij, MM. De Clerck, du Bus de Warnaffe, Dujardin (Henri), Eneman, Loos, Peeters (Lode), M^{me} Van Daele-Huys, MM. Vanden Berghe (Albert), Verbist, Verlackt. — Bracops, Collard, M^{me} Copée-Gerbinet, MM. Dejardin (Georges), Eekelers, M^{me} Groesser-Schroyens, MM. Hoyaux, Huysmans, Vercauteren. — Destenay, Mundeeler.

Voir :
448 : Projet de loi.

(1) Samenstelling van de Commissie: de heer Heyman, voorzitter; de heer Berghmans, Mevr. Craeybeckx-Orij, de heren De Clerck, du Bus de Warnaffe, Dujardin (Henri), Eneman, Loos, Peeters (Lode), Mevr. Van Daele-Huys, de heren Vanden Berghe (Albert), Verbist, Verlackt. — Bracops, Collard, Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Dejardin (Georges), Eekelers, Mevr. Groesser-Schroyens, de heren Hoyaux, Huysmans, Vercauteren. — Destenay, Mundeeler.

Zie :
448 : Wetsontwerp.

COMMUNICATION DU MINISTRE,
FAITE A LA COMMISSION
DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE DE LA CHAMBRE.

Le projet qui est, aujourd'hui, soumis au Parlement reste dans la ligne des préoccupations du Gouvernement en matière scolaire. Ses positions de départ ont été souvent décrites, soit dans des documents publics, soit à la tribune du Parlement.

Le 15 septembre 1951, nous écrivions :

« L'arbitraire dans la création d'écoles publiques ou dans l'agrégation d'écoles libres provoque, à chaque coup, de petits conflits dont la répétition empoisonne l'atmosphère en débriquant la plus inopportune des actions politiques.

» Le jour où, au contraire, on aura fixé pour les écoles publiques ou libres des conditions d'expansion scolaire, équivalentes et raisonnables, le pas le plus important aura été franchi vers une compétition pacifique et une rationalisation indispensable des réseaux. »

» Ainsi donc, un intérêt majeur commande de rechercher les conditions qui peuvent s'imposer aussi bien à l'existence d'une école publique et à l'agrégation d'une école libre du même degré. Pareille étude peut être confiée à des commissions consultatives mixtes composées de représentants des enseignements public et libre; il y faudrait une commission pour chaque degré de l'enseignement. Elles auraient à se prononcer sur un ensemble de conditions qui peuvent être énumérées ici, de façon non exhaustive; les neuf points qui suivent constituent cependant la base d'un accord possible si l'on prend soin, chaque fois que c'est nécessaire, de prévoir un statut intermédiaire de transition et un statut définitif. »

De même, dans un discours prononcé au Sénat le 6 mars 1952, nous répitions :

« Il doit être parfaitement possible de fournir aux parents des chances à peu près égales de choix entre des établissements publics et privés. Quand on estime, en effet, que telles conditions étant réunies, une école publique peut être créée, la réunion des mêmes conditions justifie l'agrégation d'une école libre, et les parents qui choisissent l'école libre ne peuvent pas s'étonner de l'ouverture d'une école publique si les mêmes conditions sont réunies qui ont justifié l'agrégation de leur école libre.

» Il semble donc possible de fixer dans des lois un ensemble de conditions communes, valables pour l'enseignement public et l'enseignement libre, imposant aux unes et aux autres écoles plusieurs exigences équivalentes relatives au respect des lois linguistiques, à la capacité des maîtres, au programme minimum, aux conditions de dégrèvement de minerval, aux exigences sociales de rémunérations du personnel laïc, à l'abstention de toute prise de position partisane, à l'élimination de la concurrence déloyale, et au contrôle des exigences ci-dessus énumérées.

» Enfin, il est possible de fixer des minima de population

MEDEDELING DOOR DE MINISTER AAN DE
COMMISSIE VOOR HET OPENBAAR ONDERWIJS
VAN DE KAMER.

Het ontwerp dat heden aan het Parlement wordt voorgesteld blijft in de lijn van de regeringszorg op schoolgebied. De uitgangsstelling van de regeringspolitiek terzake werd herhaaldelijk beschreven, hetzij in openbare documenten, hetzij van op de tribune van het Parlement.

Op 15 September 1951 schreven wij :

« De willekeur bij het oprichten van openbare scholen en het aannemen van vrije sleept telkens weer kleine conflicten met zich mede waarvan de herhaling de atmosfeer vergiftigt en tot uiterst ongewenste politieke actie aanleiding geeft.

» De dag waarop, integendeel, voor de openbare en de vrije scholen gelijkaardige en behoorlijke ontplooiingsvoorwaarden zullen zijn vastgesteld, zal de belangrijkste stap zijn gezet in de richting ener vreedzame mededinging en van een onontbeerlijke rationalisatie der netten.

» Aldus vergt een hoger belang dat voorwaarden zouden worden gezocht die tevens kunnen worden gesteld aan een openbare school met het oog op haar bestaan, en aan een vrije school van dezelfde graad in verband met haar aanneming. Dergelijke studie kan worden toevertrouwd aan adviserende gemengde commissies samengesteld uit vertegenwoordigers van het openbaar en het vrij onderwijs; er zou een commissie moeten zijn voor iedere onderwijsgraad. Deze commissies zouden zich hebben uit te spreken over een geheel van voorwaarden die hier kunnen worden aangegeven, maar waarvan de lijst niet noodzakelijk als uitgeput dient te worden aangezien; de negen punten die volgen vormen nochtans de grondslag van een mogelijke overeenkomst, indien er voor gezorgd wordt dat daar waar nodig een overgangsstatuut naast een definitief statuut worde voorzien. »

Voort wezen wij er opnieuw op in onze senaatsrede van 6 Maart 1952 :

« Het moet volstrekt mogelijk zijn aan de ouders ongeveer gelijke keuze-mogelijkheden te bieden tussen de openbare en de privé-inrichtingen. Wanneer men aanvaardt dat, gesteld dat een aantal voorwaarden verwezenlijkt zijn, een openbare school mag opgericht worden, dan bestaat de verantwoording van de aanneming van een privé-school in de vervulling van dezelfde voorwaarden, en dan mogen de ouders die de vrije school kiezen er zich niet over verwonderen dat een openbare school wordt geopend daar waar dezelfde voorwaarden zijn vervuld als deze die aanleiding gaven tot de aanneming van hun vrije school.

» Het schijnt dan ook mogelijk in de wet een aantal gemeenschappelijke voorwaarden vast te leggen, geldig voor het openbaar en voor het vrij onderwijs, en die aan de ene en aan de andere school een aantal gelijkwaardige voorwaarden oplegt in verband met de eerbied voor de taalwetten, de bevoegdheid der leerkrachten, het minimumprogramma, de voorwaarden waarbij vermindering op het schoolgeld wordt toegekend, de sociale eisen in verband met het salaris der leke leerkrachten, het afwijzen van iedere partijpolitieke stellingname, het weren van onfaire concurrentie, en in verband met de controle betreffende hogergenoemde vereisten.

» Tenslotte is het mogelijk schoolbevolkingsminima te

au-dessous desquels une école de tel degré ne peut être ni agréée, ni créée; d'autres chiffres communs peuvent être fixés, à partir desquels une école publique doit être créée et une école libre agréée; enfin, dans l'intervalle de ces chiffres, le Ministre doit être libre d'agréer ou de créer; mais pour trouver une mesure commune et créer un climat de recherche sereine des critères d'opportunité, nous songeons à prolonger par la loi l'existence des commissions mixtes composées paritairement de représentants des enseignements public et libre de chaque degré. Ces commissions mixtes devront être consultées chaque fois qu'il conviendra d'apprécier si telle école libre ou telle école publique doit être agréée ou créée. De semblables commissions fonctionnent en Hollande et y donnent de bons résultats; de même, l'expérience que nous venons de vivre indique que le meilleur climat d'entente se réalise par des contacts réguliers entre représentants des deux enseignements. »

Une commission mixte de l'enseignement moyen, constituée de représentants de l'enseignement public et de l'enseignement libre, a examiné l'ensemble des questions suggérées par le Gouvernement, et l'on sait que cette commission a accompli un important travail auquel le Gouvernement s'est déjà plu à rendre hommage.

Les conclusions de ces travaux sont publiées, en annexe, au rapport de la Commission de l'Instruction Publique de la Chambre, relatif au projet n° 409 (1951-1952) : « Projet de loi créant des commissions mixtes de l'enseignement et une commission mixte des litiges ».

Le projet de loi qui est soumis actuellement aux délibérations de la Chambre s'inscrit dans la ligne des préoccupations qui ont été soumises aux commissions mixtes; il cherche à décrire les conditions communes qui assurent aux parents la possibilité d'un choix entre des établissements publics et libres, tous également accessibles aux bourses modestes et assurés d'une haute qualité d'enseignement.

Il suffira, pour se convaincre du progrès réalisé dans cette voie, de reprendre successivement les 9 ordres de préoccupations qui ont servi de base aux discussions de la Commission mixte, et de décrire les solutions inscrites dans le présent projet.

1. *Respect des lois linguistiques :*

Ce but est atteint par la présente loi puisque tous les établissements d'enseignement moyen libres sont soumis à l'application de la loi du 14 juillet 1932 sur l'emploi des langues dans l'enseignement moyen.

2. *Capacités des maîtres et exigences de diplômes :*

Avant la loi du 13 juillet 1951, relative aux subsides à l'enseignement moyen libre, aucune exigence n'était inscrite dans les textes législatifs, au sujet des diplômes du corps enseignant moyen libre. La loi précitée imposa un certain nombre de titres capacitaires au personnel enseignant des institutions moyennes libres.

La présente loi renforce ces exigences de diplômes.

Tous les professeurs laïcs, les religieuses et religieux non prêtres, recrutés à partir de la mise en vigueur des nouveaux textes, devront être titulaires des diplômes exigés

bepalen beneden welke een school van een bepaalde graad niet kan aangenomen noch opgericht worden; andere gemeenschappelijke cijfers kunnen vastgesteld worden op grond waarvan een openbare school moet worden opgericht en een vrije aangenomen; tenslotte moet de Minister vrijelijk beschikken over de oprichting of de aanneming van scholen waarvan de bevolking zich situeert tussen beide cijfers in; om echter een gemeenschappelijke maatstaf te vinden en een klimaat in het leven te roepen van sereen onderzoek naar degelijke criteria, hebben wij het voornemen bij de wet de verlenging te bepalen van het bestaan der gemengde commissies, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van het openbaar en het vrij onderwijs van iedere graad. Deze gemengde commissies moeten geraadpleegd worden telkens het erop aankomt vast te stellen of een bepaalde vrije of openbare school moet aangenomen of opgericht worden. Dergelijke commissies werken in Nederland en geven er voldoening; overigens wijst de recente ervaring erop dat het beste klimaat van verstandhouding kan verwezenlijkt worden door regelmatig contact tussen vertegenwoordigers van beide onderwijstakken. »

Een gemengde commissie voor het middelbaar onderwijs, samengesteld uit vertegenwoordigers van het openbaar en het vrij onderwijs, heeft de gehele vragenlijst van de Regering onderzocht. Zij heeft een belangrijke taak vervuld, waaraan de Regering reeds hulde heeft gebracht.

De besluiten van deze werkzaamheden werden bekendgemaakt in de bijlage van het verslag van de Commissie voor het Openbaar Onderwijs van de Kamer betreffende het ontwerp n, 409 (1951-1952) : « Wetsontwerp houdende oprichting van gemengde onderwijscommissies en van een gemengde geschillencommissie ».

Het wetsontwerp dat thans aan de beraadslaging van de Kamer is onderworpen ligt in de lijn van het vraagstuk dat bij de gemengde commissies werd aanhangig gemaakt; het streeft er naar gemeenschappelijke voorwaarden te omschrijven die de ouders in de gelegenheid zouden stellen te kiezen tussen openbare en vrije inrichtingen, die beide even goed toegankelijk zouden zijn aan de minder vermogenden, en een hoge onderwijsstanding bezitten.

Om zich te vergewissen van de vooruitgang op dit gebied verwezenlijkt, is het voldoende achtereenvolgens de negen punten te overlopen die tot grondslag hebben gediend van de gemengde commissie, en de oplossingen aan te geven opgenomen in het huidig ontwerp.

1. *Toepassing van de taalwetten.*

Dit doel wordt bereikt door onderhavige wet, vermits de vrije middelbare onderwijsinrichtingen onderworpen zijn aan de toepassing van de wet van 14 Juli 1932 op het gebruik der talen in het middelbaar onderwijs.

2. *Bekwaamheid der leerkrachten en diploma-vereisten :*

Vóór de wet van 13 Juli 1951 betreffende de toelagen aan het vrij middelbaar onderwijs kwam geen enkel vereiste voor in de wetgevende teksten in verband met de diploma's van de leerkrachten van het vrij middelbaar onderwijs. Genoemde wet schreef een aantal bekwaamheidstitels voor de onderwijskrachten der vrije middelbare inrichtingen voor.

De huidige wet versterkt deze diploma-vereisten.

Al de leke leerkrachten, de kloosterzusters en de kloosterlingen die geen priester zijn, die na het in werking treden van de wet worden aangeworven, moeten in het bezit zijn

pour l'enseignement dans les établissements de l'Etat, et ceci atteindra environ 4,200 emplois.

Quant aux professeurs ayant accompli les cycles d'études supérieures, préparatoires à l'exercice d'un culte reconnu, ils devront eux aussi, être titulaires de diplômes universitaires spécialisés décrits par l'article 11 de la loi.

Il n'entre pas dans l'intention du Gouvernement de constater la qualité des études effectuées précédemment dans l'enseignement moyen libre : les résultats universitaires et les succès remportés par les anciens élèves de chaque enseignement, public ou libre, ne permettent pas d'établir un classement préférentiel entre les dits élèves, mais il va de soi que le renforcement des exigences des diplômes ne peut qu'augmenter encore la valeur des études.

3. *Similitude des programmes :*

Il n'y avait point ici à innover dans la loi. Cette similitude est déjà garantie par la loi sur l'homologation et l'agrégation des diplômes.

4. *Conditions relatives aux minima de population et à l'ouverture de nouvelles écoles publiques ou privées :*

L'article premier, 3°, de la présente loi, témoigne également d'un effort pour l'égalisation des chances d'existence d'écoles convenant au désir des parents.

Ce sont d'abord les mêmes minima de population qui seront fixés communément pour les écoles publiques et libres, les unes et les autres devant réunir un même minimum d'élèves pour mériter le titre d'école.

Lorsque ces minima seront réunis, il appartiendra aux commissions mixtes de donner un avis au Gouvernement sur l'opportunité des créations de nouvelles institutions publiques et d'accorder des subventions à des écoles privées non encore subventionnées.

Nous attendons ici de la sagesse des commissions mixtes la recherche de critères communs valables pour l'un ou l'autre enseignement, assez souples cependant pour tenir compte des situations particulières de l'enseignement public et de l'enseignement libre.

5. *Exigences de gratuité ou de réduction du minerval :*

On ne sera jamais assez attentif à l'évolution des structures sociales de l'enseignement moyen; sa fréquentation était dans le passé, le privilège d'une minorité; aujourd'hui et demain, nombre de fils et de filles de familles modestes ne cesseront d'accroître la population des écoles de l'enseignement moyen, et il convient de garantir particulièrement aux parents impécunieux, des conditions équivalentes pour l'un et l'autre enseignement.

L'an dernier, la loi du 13 juillet 1951 avait créé une première exigence de réduction du minerval dans l'enseignement libre subventionné.

La présente loi renforce cette tendance et aboutit en fait à créer des conditions d'accès équivalentes dans l'un et l'autre enseignement moyen, public ou libre subventionné.

Le mécanisme adopté à l'article 11 (futur article 37 des lois coordonnées) aboutit, dans l'état actuel des choses, à l'exonération totale du minerval dans l'enseignement privé si les parents ont moins de 90,000 francs de revenu annuel.

der diplomas voorgeschreven voor de staatsinrichtingen; het aantal dezer leerkrachten belooft ongeveer 4,200.

Wat betreft de leerkrachten die het hoger onderwijs hebben genoten dat voorbereidt tot de bediening van een erkende eredienst, ook zij moeten in het bezit zijn van gespecialiseerde universitaire diploma's bepaald in artikel 11 van de wet.

De waarde der studiën tevoren gedaan in het vrij middelbaar onderwijs wordt door de regering niet in twijfel getrokken : de universitaire uitslagen en het succes behaald door oudleerlingen van ieder van beide onderwijstakken, zo de openbare als de vrije, maken het onmogelijk een preferentiële rangschikking tussen beider leerlingen te maken; het is echter duidelijk dat de versterking der diploma-vereisten de waarde der studiën slechts kan verhogen.

3. *Gelijkwaardige programma's :*

Op dit stuk brengt de wet niets nieuws. Deze gelijkwaardigheid wordt reeds gewaarborgd door de wet op de homologatie en de aanvaarding van de diploma's.

4. *Voorwaarden in verband met de schoolbevolkingsminima en de oprichting van nieuwe openbare en privé-scholen :*

Artikel één, 3°, van de huidige wet geeft eveneens blijk van een inspanning tot het scheppen van gelijke bestaansvoorwaarden voor scholen beantwoordend aan de wens der ouders.

Vooreerst worden dezelfde schoolbevolkingsminima bepaald, voor het openbaar en het vrij onderwijs, om de naam van school te verdienen : beide moeten een minimum-aantal leerlingen tellen.

Wanneer deze minima voorhanden zijn, verstrekken de gemengde commissies advies aan de Regering betreffende de opportuniteit nieuwe openbare inrichtingen op te richten of toelagen toe te kennen aan privé-scholen die tevoren nog geen toelagen ontvingen.

Op dit stuk verwachten wij van de wijsheid van de gemengde commissies dat zij gemeenschappelijke criteria zouden voorstellen, geldig zowel voor het ene als voor het andere onderwijs, en die nochtans soepel genoeg zouden zijn om rekening te houden met de particuliere toestanden van het openbaar en het vrij onderwijs.

5. *Vereisten in verband met de kosteloosheid of de vermindering van het schoolgeld :*

De evolutie van de sociale structuur van het middelbaar onderwijs verdient de grootste aandacht; vroeger was dit onderwijs voorbehouden aan een bevoordeligde minderheid; vandaag en morgen groeit onafgebroken het aantal zonen en dochters van bescheiden gezinnen die de scholen van het middelbaar onderwijs bevolkt; het komt er dan ook op aan gans bijzonder aan de minder begoede ouders gelijkwaardige voorwaarden te verzekeren in verband met de kosten van het onderwijs, zo openbaar als vrij.

Vorig jaar bracht de wet van 13 Juli 1951 een eerste vermindering van het schoolgeld in het gesubsidiëerd vrij onderwijs.

De huidige wet versterkt deze tendens en leidt in feite tot gelijkwaardige voorwaarden tussen het openbaar en het vrij gesubsidiëerd middelbaar onderwijs.

Het mechanisme van artikel 11 (het toekomstig artikel 37 der gecoördineerde wetten) brengt in de huidige stand van zaken de totale vrijstelling van schoolgeld mede in het privé-onderwijs, voor kinderen van ouders wier jaarlijks inkomen beneden 90,000 frank blijft.

Le minerval des mêmes établissements est obligatoirement plafonné à 900 francs par an si les ressources des parents sont supérieures à 90.000 francs, mais inférieures à 120.000 francs.

Ce n'est qu'au-dessus de ces revenus que le minerval peut être fixé librement par les chefs d'institutions privées, étant entendu que, quel que soit le minerval fixé, les réductions suivantes, pour charges de famille, devront être accordées pour chaque enfant fréquentant un établissement d'enseignement libre subventionné :

- 20 % si les parents ont 2 enfants à charge;
- 40 % s'ils en ont 3;
- 60 % s'ils en ont 4; et
- 80 % lorsqu'ils ont 5 enfants à charge.

Cette mesure apparaît comme la plus importante de la législation qui vous est soumise, parce qu'elle constitue une mesure éminemment sociale d'égalité financière des parents modestes devant l'école.

6. Rémunérations équivalentes des professeurs laïcs diplômés :

En vertu des mêmes textes, les professeurs laïcs diplômés fonctionnant dans l'enseignement public ou dans l'enseignement libre subventionné devront toucher le même traitement de base, compte tenu de l'ancienneté.

Au surplus, le futur article 39 des lois coordonnées prescrit la constitution d'une commission paritaire nationale chargée de délibérer du statut du personnel enseignant des établissements d'instruction moyenne privés. Ainsi doivent être garantis les intérêts sociaux du personnel laïc de l'Enseignement Moyen libre, ainsi que son niveau de vie.

Cette démarche est également importante car elle met un grand nombre d'enseignants à l'abri du besoin et leur permet de se consacrer, sans graves soucis matériels, à l'œuvre de l'enseignement, comme leurs collègues de l'E.M. public.

7. Contrôle des conditions fixées par la loi :

Le futur article 38 des lois coordonnées prescrit le contrôle de l'Etat dans les institutions libres pour la vérification, notamment, des minima de population, du paiement des traitements, des titres de capacité des maîtres et de l'octroi effectif des réductions du minerval.

Les sanctions prévues par le futur article 43 sont lourdes : toute déclaration sciemment inexacte faite dans le but de recevoir indûment des subsides, entraîne la suppression de ceux-ci pendant 2 années. Le Gouvernement est décidé à se montrer particulièrement attentif aux intérêts sociaux des parents qui seront dûment avertis du droit qui leur est accordé par la loi, de ne point payer de minerval supérieur à celui qui a été précédemment rappelé.

De même, le Gouvernement contrôlera scrupuleusement le paiement aux professeurs laïcs, du montant exact des traitements qui leur sont garantis par la présente loi.

8 et 9. En ce qui concerne les garanties d'abstention de toute action politique dans les écoles et l'élimination des litiges, c'est la loi sur les commissions mixtes qui y pourvoit, conformément au vœu des représentants de l'enseignement public et de l'enseignement libre.

*
**

Het schoolgeld mag in dezelfde inrichtingen 900 frank per jaar niet te boven gaan voor kinderen van ouders wier jaarlijkse inkomsten gelegen zijn tussen 90.000 en 120.000 frank.

Boven dit laatste cijfer mag het schoolgeld vrijelijk worden vastgesteld door de inrichters der privé-scholen, met dien verstande dat in ieder geval volgende verminderingen moeten worden aanvaard in verband met de gezinslast voor elk kind dat een gesubsidiëerde inrichting voor vrij onderwijs bezoekt :

- 20 % voor ouders met 2 kinderen ten laste;
- 40 % voor ouders met 3 kinderen;
- 60 % voor 4 kinderen en
- 80 % voor 5 en meer kinderen ten laste.

Deze maatregel is ongetwijfeld de belangrijkste van de wetgeving die u wordt voorgelegd. Het gaat hier om een sterk-sociale maatregel strekkende tot de financiële gelijkstelling van de ouders met bescheiden inkomsten ten opzichte van de school.

6. Gelijkaardig salaris aan de gediplomeerde lekeleerkrachten :

Krachtens dezelfde teksten krijgen de gediplomeerde lekeleerkrachten uit het openbaar of het vrij gesubsidiëerd onderwijs hetzelfde basissalaris, rekening gehouden met de ancienniteit.

Daarenboven schrijft het toekomstig artikel 39 der gecoördineerde wetten de oprichting voor van een paritaire nationale commissie belast met het onderzoek van het statuut van het onderwijzend personeel der privé-inrichtingen voor middelbaar onderwijs. Op deze wijze zullen de sociale belangen van het lekepersoneel van het vrij middelbaar onderwijs alsmede zijn levensstandaard gevrijwaard worden.

Dit punt is van belang omdat hierdoor een groot aantal onderwijskrachten gevrijwaard wordt voor erge materiële zorgen en een staat van behoefte; zoals hun collega's van het openbaar middelbaar onderwijs zullen zij zich geheel aan het onderwijstaak kunnen wijden.

7. Contrôle op bij de wet vastgestelde voorwaarden :

Het toekomstig artikel 38 der gecoördineerde wetten schrijft de staatscontrole voor over de inrichtingen van vrij middelbaar onderwijs ten einde na te gaan of aan de schoolbevolkingsminima, en aan de vereisten op het stuk van de betaling der leerkrachten, de bekwaamheidsvoorwaarden der leerkrachten en de schoolgeldregeling voldaan wordt.

De sancties voorzien bij het toekomstig artikel 43 zijn zwaar : iedere opzettelijk onjuiste verklaring gedaan met het doel wederrechtelijk toelagen te krijgen heeft tot gevolg verlies der toelagen gedurende twee jaar.

De regering is vast besloten haar bijzondere aandacht te schenken aan de sociale belangen der ouders en deze afdoende op de hoogte te brengen van hun rechten in verband met het schoolgeld.

Voorts zal de regering gewetensvol de betaling aan de lekeleerkrachten controleren, van het salaris dat hun door de wet wordt gewaarborgd.

8 en 9. Het is de wet op de gemengde commissies die waarborgen in het leven roept met het oog op het weren van iedere politieke actie in de scholen, en het regelen van geschillen. Dit stemt overeen met de wens uitgesproken door de vertegenwoordigers van het openbaar en het vrij onderwijs.

*
**

En déposant le présent projet de loi, le Gouvernement affirme avec force qu'il veut accomplir une œuvre d'équité et de paix, favorable avant tout aux parents des élèves.

Il ne doute pas que cette législation doive être accueillie avec satisfaction par tous les citoyens qui réprouvent l'esprit partisan et veulent fonder sur le respect mutuel, les rapports sociaux entre ceux qui ne partagent pas les mêmes convictions idéologiques ou religieuses.

**

Quant aux subsides accordés aux établissements qui se soumettent aux conditions rappelées ci-dessus, ils seront fixés d'une manière souple, par référence aux dépenses consenties parallèlement dans l'enseignement public, pour le fonctionnement des institutions d'E.M. de l'Etat.

Le Gouvernement est parti de cette constatation qu'à l'heure actuelle, environ 58.000 jeunes gens et jeunes filles sont inscrits dans les classes d'E.M. de l'Etat, tandis que 56.000 jeunes gens et jeunes filles fréquentent la même année les établissements d'enseignement libre qui réunissent toutes les conditions imposées par la loi du 13 juillet 1951.

La loi actuelle propose que le subside annuel à répartir au bénéfice des institutions d'enseignement libre soit fixé par la loi à 55 % du montant des dépenses de personnel pour les classes d'enseignement moyen de l'Etat. Il y a lieu de remarquer :

1° Qu'il n'est tenu aucun compte pour la fixation du subside, des dépenses de fonctionnement, d'ameublement et d'aménagement des établissements d'E.M. de l'Etat, non plus que de leurs frais de construction et de gros entretien;

2° Il n'est donc pas question d'une égalité financière entre l'E.M. de l'Etat et l'E.M. libre. Le subside à ce dernier n'atteint pas plus du tiers de la dépense réelle de l'enseignement moyen de l'Etat. Il est donc faux d'affirmer que les établissements publics et libres de l'enseignement moyen seront dorénavant sur le même pied et que leurs conditions de subsistance seront supportées par la collectivité à parts égales.

L'égalité qui a été recherchée par le présent projet est avant tout celle des parents devant le minerval et celle des rémunérations des professeurs laïcs, et ce résultat n'est que partiellement réalisé.

Calculée d'après les chiffres du budget de l'enseignement public en 1952, la subvention totale pour l'E.M. libre serait de 500.000.000 par an contre 912.4 millions pour le traitement du personnel des classes moyennes de l'enseignement moyen de l'Etat. C'est ici enfin le lieu de rappeler que le projet de loi ici soumis ne doit entrer en application que le 1^{er} janvier 1954, date à laquelle une part importante des efforts de défense militaire aura été accomplie.

Le Gouvernement attire l'attention des membres de la Chambre sur ce que la présente loi a également pour effet de prévoir pour les établissements d'E.M. provinciaux et communaux la même subvention par élève, que pour les établissements privés.

Bij het neerleggen van dit wetsontwerp drukt de Regering er met klem op dat zij een taak van billijkheid en vrede wil verwezenlijken die in de eerste plaats de ouders der leerlingen ten goede komt.

Zij twijfelt er niet aan dat deze wetgeving met voldoening zal worden begroet door al de burgers die wars zijn van partijgeest en, op de grondslag van wederzijdse eerbied, sociale verhoudingen willen tot stand brengen tussen hen die dezelfde ideologische of godsdienstige overtuiging niet delen.

**

Wat betreft de toelagen toegekend aan de inrichtingen die zich onderwerpen aan de hogergenoemde voorwaarden, deze zullen op een soepele wijze worden bepaald met verwijzing naar de uitgaven die parallel worden gedaan voor de werking van de middelbare onderwijsinrichtingen van de Staat.

De Regering gaat uit van de vaststelling, dat thans ongeveer 48.200 jongelieden ingeschreven zijn in het middelbaar onderwijs van de Staat, naast 46.000 in dezelfde klassen van het vrij middelbaar onderwijs, namelijk die de voorwaarden van de wet van 13 Juli 1951 vervullen.

De huidige wet stelt voor de jaarlijkse toelage, te verdelen onder de vrije onderwijsinrichtingen, vastgesteld wordt op 55 % van het bedrag der personeelskosten voor de middelbare klassen van het middelbaar onderwijs van de Staat. Hierbij dient te worden opgemerkt :

1° Dat geen rekening wordt gehouden, bij de vaststelling van de toelagen, met de onderhoudskosten, de meubilering en toerusting van de middelbare onderwijsinrichtingen van de Staat, noch met de kosten voor gebouwen en grove herstellingen;

2° Er is dan ook geen sprake van een geldelijke gelijkheid tussen het middelbaar onderwijs van de Staat en het vrij middelbaar onderwijs. De toelage aan het laatstgenoemde bedraagt niet meer dan één derde van de werkelijke uitgaven van het Rijksmiddelbaar onderwijs. Het is dus niet juist te beweren dat de openbare en de vrije inrichtingen voor middelbaar onderwijs in het vervolg op een voet van gelijkheid zullen staan en dat hun bestaanskosten gelijklijk door de gemeenschap zullen worden gedragen.

De gelijkheid die door dit ontwerp wordt nagestreefd is vóór alles deze van de ouders ten opzichte van het schoolgeld, en deze van de bezoldiging der lekeleerkrachten; dit resultaat wordt trouwens slechts ten dele bereikt.

Berekend op grond van de gegevens van de begroting voor het Openbaar Onderwijs voor 1952 zou de totale toelage aan het vrij middelbaar onderwijs op dit ogenblik 500 miljoen bedragen voor de bezoldiging van het personeel van de middelbare klassen van het middelbaar onderwijs van de Staat. Het past hierbij eraan te herinneren dat dit wetsontwerp slechts op 1 Januari 1954 uitwerking moet hebben; op die datum zal immers het grootste deel der militaire defensie-inspanning achter de rug zijn.

De Regering vestigt er de aandacht van de leden van de Kamer op, dat deze wet ook voor uitwerking heeft, aan de middelbare onderwijsinrichtingen afhangende van de provinciën en de gemeenten dezelfde toelage per leerling toe te kennen als aan het vrij onderwijs.